

EXTERN KVALITETSGRANSKNING av allmäntjänstgöring

Södersjukhuset

Klinik

Psykatri

Specialitet

2023-01-23 – 2023-01-26

Datum

Stockholm

Ort

Berne Eriksson och Åsa Boström

Inspektörer

Styrkor

- Teoretisk föreläsningsserie finns.
- Mångfacetterad verksamhet.
- AT-ansvarig har skriftlig uppdragsbeskrivning.
- Bra utbildningsklimat med stöd i det kliniska arbetet.
- Gruppsamtal med psykolog/samtalsterapeut på SöS.

Svagheter

- AT-läkarna har ingen personlig handledare eller tid avsatt för handledarsamtal. Rutiner för detta finns men efterlevs inte.
- AT-läkarna placeras enbart på en avdelning vilket riskerar att de inte får utföra inledande diagnostik och behandling av de tillstånd som anges i Socialstyrelsens föreskrift.

Förbättringspotential

- Arbeta för att er grupphandledning för underläkare/AT-läkare implementeras på alla avdelningar.
- Se till att alla får en personlig namngiven handledare.
- Arbeta för att medvetandegöra alla handledare om ansvaret att ge återkoppling om kompetensutvecklingen till den man handleder.
- Ta fram en handledarmanual och implementera denna.
- Uppmana AT-läkarna att dokumentera handledarsamtalen.
- Öka möjligheten för AT-läkarna att ge egna presentationer exempelvis fallpresentationer med feedback.
- Verka för att huvudhandledarna från SöS-placeringen även följer AT-läkarna under psykiatriblocket.
- • Ge AT-läkarna möjlighet att dela upp avdelningsplaceringen till två olika profilerade avdelningar, för att kunna få handlägga ett bredare sjukdomspanorama.
- Adjungera gärna AT-studierektorn i ledningsgruppen då utbildningsfrågor står på agendan.
- Se över möjlighet för AT-läkarna att få göra förbättringsarbete en vecka även under psykiatriblocket i ökad omfattning om önskemål finns.
- Se till att AT-läkarna får tillgång till en sökare/telefon under placeringen så de slipper använda sin privata i det kliniska arbetet, vilket är en säkerhetsrisk.
- Inför gärna web-enkät för att utvärdera AT-läkarnas psykiatriplacering.

STRUKTUR

A Verksamheten

Södersjukhuset (SöS) är ett av Stockholm största akutsjukhus med upptagningsområde på 750 000 invånare. Psykiatri Södra Stockholm är förlagd på olika enheter. Det finns 11 vårdavdelningar med heldygnsvård, placerade på Nacka sjukhus, Ytterö och Haninge med totalt 222 vårdplatser. Avdelningarna har olika profileringar med allmänpsykiatri, äldrepsykiatri, psykos och affektiva sjukdomar. Akut psykiatri är samlat på Nacka sjukhusvårdavdelningar. Specialiserade öppenvårdsenheter finns för psykosjukdomar, affektiva sjukdomar, ångestsyndrom, personlighetssyndrom, neuropsykiatriska funktionshinder, unga vuxna samt äldrepsykiatri. Psykiatrisk akutmottagning finns på S:t Görans sjukhus där AT-läkarna inte tjänstgör.

Verksamheten är bred och ger goda förutsättningar att uppfylla målbeskrivningen.

Föreskrift

- Det finns skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om att AT ska genomföras som säkerställer en hög och jämn kvalitet i utbildningen.
- Målbeskrivningen ligger till grund för hur AT är planerad.

Kvalitetsindikatorer

- Det finns skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur AT ska utvärderas som säkerställer en hög och jämn kvalitet i utbildningen.
- Verksamheten är tillräckligt allsidig (patientsammansättning, sjukdomspanorama mm) för att målbeskrivningens krav ska kunna uppfyllas.
- Det finns rimlig balans mellan akut och planerad verksamhet.
- Den individuella tjänstgöringsplanen för AT är så förankrad att den endast undantagsvis behöver frångås.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer följs i vissa delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- C. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

B Medarbetarstab och interna kompetenser

På Psykiatri Södra arbetar 54 specialister, 44 ST-läkare och kliniken tar emot ca 15 AT-läkare fyra gånger per år. Periodvis finns även läkarstudenter. Hyrläkare används för att täcka specialistbemanningen periodvis. AT-ansvarig är specialist och har uppdragsbeskrivning samt tid för uppdraget.

Kvalitetsindikatorer

- Samtliga AT-handledare har genomgått handledarutbildning.
- Det finns tillgång till AT-ansvarig läkare på enheten och som har gått handledarutbildning.
- Det finns en skriftlig uppdragsbeskrivning för AT-ansvarig.
- Det finns avsatt tid för AT-ansvarig.
- Det finns tillräckligt många läkare och andra medarbetare med relevant kompetens för att alla AT-läkare ska få adekvat handledning i det kliniska arbetet (instruktionshandledning).
- Det finns extra läkarresurs avsatt på enheten för AT-läkarnas kompetensutveckling.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer följs i vissa delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- C. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

Verksamheten bedrivs i ändamålsenliga lokaler med adekvat utrustning. Läkarna delar expedition, med tillgång till datorer och övrig utrustning. På vårdavdelningarna finns läkarexpeditioner med datorer och diktafoner i tillräcklig omfattning. Under psykiatriplaceringar får AT-läkarna ingen bärbar sökare eller telefon utan måste använda privat mobil i tjänsten. AT-läkarna har tillgång till lunchrum och forumrum på Nacka sjukhus.

Kvalitetsindikatorer

- Utrustningen för diagnostik, utredning och behandling är adekvat.
- AT-läkarna har tillgång till en funktionell arbetsplats med dator, som gör det möjligt att arbeta ostört.
- Det finns tillgång till för specialiteten adekvat bibliotekstjänst och eller motsvarande kunskapskälla.
- Det finns tillgång till jourrum av accepterad standard.
- Ett gemensamt välfungerande samlingsrum för AT-läkare finns på sjukhuset.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer följs i vissa delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- C. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

AT-läkarna har tre månader psykiatriplacering. De tilldelas en avdelning där de arbetar under hela avdelningsplaceringen. Avdelningarna har olika profileringar, vilket gör att AT-läkarna inte alltid får handlägga och se ett brett psykiatriskt sjukdomspanorama. Det framgår under intervjuer, samt i enkäter, att AT-läkarna önskar få dela upp avdelningstjänstgöringen på två olika profilerade avdelningar för att få möjlighet att kunna handlägga och se ett bredare psykiatriskt sjukdomspanorama. AT-läkarna deltar i inskrivningsjourer 2-3 gånger under psykiaritjänstgöringen. De har ingen egen mottagning där de får möjlighet att själva initialt handlägga patienter. Möjlighet finns för 2 veckors valfri sidoplacering med bl.a. auskultation på beroende, BUP, remiss/utredningsmottagning mm eller att under två till tre dagar följa psykiatrikonsultteam på SöS. Vid önskemål kan AT-läkarna få auskultera på ätstörningsenhet samt rättspsykiatri.

En gemensam tvådagars introduktion ges vid uppstart av psykiatriplaceringen. AT-läkarna saknar introduktion/information till tjänstgöringen på respektive avdelning.

Föreskrift

AT är upplagd utifrån målbeskrivningen.

Kvalitetsindikatorer

- Alla AT-läkare har fått introduktion till tjänstgöringen på enheten.
- Omfattningen av jourtjänstgöringen står i rimlig proportion till övrig tjänst och har ett klart utbildningsvärde.
- AT-läkaren har möjlighet till egen mottagning med tillgång till handledare.
- Det finns möjlighet till att auskultera vid specialistmottagning.
- Ansvariga chefer på enheten är medvetna om sitt utbildningsansvar.
- Schemalaggningen anpassas till utbildningsplanen på enheten.
- Verksamheten har en handlingsplan för AT-läkare som inte uppnår målen.
- Antalet läkare är tillräckligt för att även ge utrymme för teoretisk utbildning, handledning och utvecklingssamtal under arbetstid.
- Alla AT-läkare har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter att uppnå målen i målbeskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion, eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder (Lag om diskriminering 2014:958)

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer följs i vissa delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- C. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

EHandledning och uppföljning

Under avdelningsplaceringen är enligt klinikens rutiner den medicinska ledningsansvariga överläkaren eller annan specialist som denne utser AT-läkares personliga handledare, något som i praktiken inte fullt ut tycks efterlevas. Ingen schemalagd tid finns för individuell handledning under tjänstgöringen. Enligt lokala riktlinjer ska underläkarna och AT-läkarna få grupphandledning en timme per vecka, men endast ett fåtal upplever att de fått detta. AT-läkarna får handledning i det löpande kliniska arbetet.Handledningsmanual saknas. En obligatorisk medsittning och mini-CEX genomförs under placeringen. Övriga strukturerade bedömningsinstrument används inte. Avslutningssamtal genomförs med överläkare på respektive avdelning. AT-råd finns. I dagsläget finns endast namngiven huvudhandledare under medicin/kirurgi/akutsjukvårdsblocket på SöS. Gruppsamtalen med psykolog/samtalsterapeut som inletts under SöS placeringen fortgår även under psykiatriplaceringen.

Föreskrift

- Varje AT-läkare har en personlig handledare
- Handledningen är överenskommen i förväg, genomförs med regelbundenhet och kontinuitet och på därför avsatt tid.
- AT-läkaren ges möjlighet att tillsammans med den personliga handledaren och huvudhandledaren regelbundet utvärdera sin tjänstgöring.
- Det görs en fortlöpande bedömning av AT-läkarens kompetensutveckling på enheten utifrån målbeskrivningen och utbildningsprogrammet.
- Enheten har ett system för att kontinuerligt utvärdera kvaliteten på utbildningen t.ex. genom enkäter eller dokumenterade "avslutningssamtal".

Kvalitetsindikatorer

- Det finns skriftliga instruktioner för handledning och som används som stöd i handledningen.
- Handledarsamtalen dokumenteras.
- Den fortlöpande bedömningen görs med på förhand överenskomna och kända metoder som medsittning och/eller videoinspelade patientbesök.
- Medsittning görs minst en gång under varje tjänstgöringsperiod ("block").
- Handledarna diskuterar på enheten AT-läkarnas professionella utveckling på återkommande handledarträffar ("kollegier").
- AT-ansvarig / verksamhetschef på enheten har ett avslutande samtal med AT-läkaren innan denne(a) lämnar enheten. Beslut om godkännande tas i i samråd med AT-ansvarig.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer följs i vissa delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- C. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

Under psykiatriplaceringen har AT-läkarna undervisningsaktivitet en förmiddag per vecka med föreläsningar/falldiskussioner samt AT-råd. Inga checklistor finns för vad som enligt socialstyrelsen skall ingå i psykiatriplaceringen.

Föreskrift

- AT-läkaren deltar i verksamhetens internutbildning.
- AT-läkaren deltar i den externa utbildning som erbjuds under AT.
- Den personliga handledaren planlägger i samråd med AT-läkaren behovet av litteraturstudier och kursdeltagande.
- Verksamheten har regelbundet återkommande utbildningstillfällen som riktar sig till AT-läkarna och som dessa deltar i.
- AT-läkaren planlägger i samråd med handledaren litteraturstudier och kursdeltagande.

Kvalitetsindikatorer

- AT-läkarna bidrar till verksamhetens internutbildning genom t.ex. fallpresentationer och artikelreferat.
- Efter t.ex. genomgången extern kurs förväntas AT-läkaren ge återkoppling till verksamhetens medarbetare vid hemkomsten.
- Antal timmar som faktiskt utnyttjas för självstudier per vecka.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer följs i vissa delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- C. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

G Utbildningsklimatet

Utbildningsklimatet på psykiatriavdelningarna är gott vilket framgår under intervjuer med AT-läkarna. AT-läkarna upplever att de får stöd i det kliniska arbetet på avdelningarna.

Kvalitetsindikatorer

- Utbildningsklimatet är utvecklande och inbjuder till diskussioner och frågor.
- Stödet från seniora kolleger och bakjourer är gott.
- Det finns förståelse för yngre läkares relativa osäkerhet hos samtliga medarbetare inom verksamheten.
- Det finns tid för diskussion och reflexion kring t.ex. patientfall.
- Det finns en kultur som främjar konstruktiv kritik och där misstag och händelser diskuteras öppet.
- Det finns en acceptans på klinikerna för deltagande i externa utbildningar och studiebesök.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer följs i vissa delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- C. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.